15.11.2016

Eduskunnan liikenne- viestintävaliokunta
liv@eduskunta.fi

HE 161/2016 vp Hallituksen esitys liikennekaareksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Kymenlaakson Taksi Oy

Kymenlaakson Taksi Oy välittää keskitetysti kuluttaja-asiakkaiden taksitilauksia sekä toimii tilausten välittäjänä ja maksuliikenteen hoitajana Kymenlaakson sairaanhoitopiirin Kelan sähköisen suorakorvauksen alaisissa matkoissa sekä maakunnan kuntien (Kotka, Hamina, Pyhtää, Virolahti, Miehikkälä ja Kouvola) vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain alaisten matkojen sopimuskumppanina. Kymenlaakson Taksi Oy välittää noin 600 000 taksitilausta vuodessa noin 300 taksille koko Kymenlaakson alueella.

Keskitymme lausunnossamme korostamaan käytännön esimerkein niitä seikkoja, jotka näkemyksemme mukaan luovat selkeän ja läpinäkyvän toimintaympäristön liikennealan toimijoille ja toimintaa valvoville viranomaisille, varmistaen tasapuolisen, ammattimaisen ja vastuullisen henkilöliikennetoimialan säilymisen myös tulevaisuudessa.

Ammattimaisuuden käsite lakiesityksessä

Liikennekaari lakiesitykseen on tehty muutos nykylakiin verrattuna käsitteeseen ammattimaisesta ja taksilupavaatimukset täyttävästä henkilökuljetuksesta. Uuden esityksen ammattimaisuutta käsittelevä kohta on kirjattu muotoon: ”ammattimaisella henkilöiden tai tavaroiden kuljettamisella tiellä tulonhankkimistarkoituksessa korvausta vastaan.” Uudessa liikennekaariesityksessä ei ole myöskään rajattu asian yksityiskohtaisia perusteluita, esim. julkisesti tarjottujen palveluiden osalta. Näkemyksemme mukaan käsite ”tulonhankkimistarkoituksessa” mahdollistaa käytännössä samankaltaisen tai jopa laajemman toiminnan, johon ensimmäiseen lakiluonnokseen kirjattu ns. ”10 000 euron raja” oli määritelty. Esimerkki: kymenlaaksolainen henkilö ilmoittaa Facebookissa julkisesti suorittavansa tilauskuljetuksia perjantai- ja lauantai-iltaisin. Tämän lisäksi hänellä on käytössään älypuhelinapplikaatio, joka yhdistää asiakkaan ja palveluntarjoajan. Henkilö kuljettaa asiakkaita tilauksesta ja ottaa palvelusta maksun käteisellä, josta ei jää merkintää kirjanpitoon, koska sellaista ei vaadita, mikäli hän ei mielestään suorita kuljetuksia tulonhankkimistarkoituksessa eli ei toimi ammattimaisesti. Tämän lisäksi asiakas ei saa kuittia matkastaan. Kuka hänen toimintaansa valvoo ja mihin vedetään raja, koska hän on toiminut ”tulonhankkimistarkoituksessa” ja koska ei?

Aiemmin luvattoman taksiliikenteen valvonta ja seuraamuskäytännöt ovat olleet poliisin ja ELY-keskusten vastuulla. Kuitenkin käytännössä valvonta esimerkiksi Kymenlaaksossa on hoidettu taksiyrittäjien ja –kuljettajien toimesta ns. omavalvontana. Pimeät taksit, jotka ovat liikennöineet alueella, on ilmoitettu poliisille, joka on mahdollisesti puuttunut asiaan. Toiminnasta on mennyt myös tieto ELY-viranomaiselle, mikäli luvatonta liikennettä on harjoittanut taksiluvan haltija. Pimeät taksit on ollut suhteellisen helppo havaita, koska niissä ei ole ollut taksin tunnuksia: mm. taksikupua (jota sitäkään ei liikennekaaressa vaadita). Miten ammattimainen taksiliikenne aiotaan jatkossa turvata ja miten sen noudattamista aiotaan valvoa? Kuka käytännössä valvoo henkilöitä, jotka ottavat asiakkaalta maksun, mutta eivät mielestään toimi tulonhankkimistarkoituksessa ja miten valvonta toteutetaan? Tavoitteenahan on luoda tasapuoliset säännöt ja reilu kilpailuympäristö kaikille toimijoille. Tämän hetkisessä taksilaissa ammattimaisuuden määritelmä on selkeä, kun tulonhankkimistarkoituksessa termi on tarkasti kuvattu, määritelty ja rajattu. Mm. hovioikeuden ratkaisusta ilmenee, että nykyisessä ilmaisussa ei ole tulkintaan liittyvää ongelmaa.

Taksamittari – yrityksen kassajärjestelmä

Liikennekaariesitys sisältää vaatimuksen teknologianeutraalista taksamittarijärjestelmästä

KYMEN-LAAKSON TAKSI
Ruuvikatu 12 48770 Kotka
toimisto 05 230 7180
www.kymenlaaksontaksi.fi

vain, mikäli matkan hinta perustuu matkan ja ajan mittaamiseen. Tässä yhteydessä on unohtunut, että hinnoittelun lisäksi taksamittari toimii taksiyrittäjän kassajärjestelmänä. Taksiyrittäjä tulee liittää vuosivalvonnan liitteeksi raportin taksamittarista, joka rekisteröi jokaisen autolla ajetun kilometrin, myös silloin kuin mittari on suljettu. Näin ollen viranomainen voi valvoa taksilla ajettua ammattimaisen ja yksityisajon suhdetta, johon se perustaa esim. verotuksen. Lisäksi mittari tuottaa tarkastelujaksolta tarkan liikevaihdon ja muut taloustiedot. Miten ilman taksamittaria tai vastaavaa laitetta toimiva yrittäjä ilmoittaisi jatkossa verotettavat tulonsa? Suomessa tulisikin ottaa käyttöön samanlainen vaatimus maksutietojen sähköiseen toimittamiseen viranomaisille, joka tulee Ruotsiin lakimuutoksella voimaan ensi keväänä: jokaisen taksin tulee toimittaa taksamittareiden maksuliikennetiedot sähköisesti verottajan käyttöön. Tämän ehdotuksen nosti esille myös verovalvontaprojektista vastaava tarkastuspäällikkö Onni Kulla tuoreessa Verohallinnon tiedotteessa.

Liikennekaaressa tilaustenvälittäjän tulee ilmoittaa viranomaiselle maksuliikenteen tiedot jokaisesta sen alustalla toimintaa harjoittavasta taksista. Mitä jos tilausten välittäjä ei olekaan maksuliikenteen hoitaja, kuten jo nyt ja varmasti tulevaisuudessa vielä useimmissa tapauksissa on? Tilaussovellukset tulevat yleistymään ja osassa sovelluksista ei ole mahdollisuutta esim. mobiilimaksamiseen, jolloin järjestelmään ei kirjaudu tietoa maksutapahtumasta. Tältä osin vaatimusta voidaan pitää jopa mahdottomana toteuttaa ja vaatimus tulee ehdottomasti poistaa liikennekaaresta. Maksuliikenteen osalta sen sijaan vaatimus on relevantti.

Kuntien ja Kelan korvaamat matkat

Kymenlaakson Taksilta pyydettiin lausuntoa Kelan ja kuntien ostamien matkojen järjestämisestä. Olemme toimineet Kelan ja maakunnan kuntien välitys- ja maksuliikennepalvelujen tuottajana usean vuoden ajan ja yhtiöllämme on olemassa edellytysten mukainen infra palveluiden tuottamiseen. Kelan sähköinen suorakorvaus alkoi Kymenlaakson sairaanhoitopiirissä toukokuussa 2014. Yhdistelemme Kelan korvaamia sairausvakuutuslain alaisia kuljetuksia noin 25% yhdistelyasteella. Yhdistely tuotti vuonna 2015 Kelalle säästöä noin 500 000 km / 850 000 €. Emme saa Kelalta korvausta yhdistelystä tai muista tuottamistamme palveluista. Järjestelmän ovat rahoittaneet alueen taksiyrittäjät, kuten muuallakin Suomessa. Sähköinen suorakorvaus on luonut toimivan pohjan myös muiden yhteiskunnan korvaamien matkojen yhdistelylle. Aloitimme elokuussa 2016 Kelan ja Kouvolan kaupungin VPL- ja SHL-matkojen yhdistelyn ns. 5K-hankkeen alaisuudessa. Hankkeessa yhteiskunnan tukemia asiakkaita yhdistellään samaan taksiin kustannussäästösyistä. Kela on luonut valtakunnalliseen sähköiseen suorakorvaukseen erittäin hyvin toimivan pohjan, josta esim. kunnat ovat ottaneet mallia omien palveluidensa kehittämiseen. Näemme luonnollisena jatkumona Kelan roolin palvelujen tilaajana sekä SVL- että VPL- ja SHL- matkojen osalta.

Timo Lönnberg, toimitusjohtaja, Kymenlaakson Taksi Oy